

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 25 kwietnia 2023 r.

w sprawie M. M., P. M. i D. N.,

zażalenia Prokuratora Okręgowego w Płocku na zarządzenie sędziego Sądu
Okręgowego w Koszalinie

z dnia 10 lutego 2023 r., V Ka 691/22,

o odmowie przyjęcia wniosku o sporządzenie na piśmie

i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego

w Koszalinie

z dnia 19 stycznia 2023 r., w sprawie V Ka 691/22,

na podstawie art. 437 § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**uchylić zaskarżone zarządzenie i sprawę przekazać Sądowi
Okręgowemu w Koszalinie do podjęcia dalszych czynności
związanych z przyjęciem wniosku o sporządzenie na piśmie i
doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie
z dnia 19 stycznia 2023 r.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem sędzieja Sądu Okręgowego w Koszalinie odmówił na podstawie art. 422 § 3 k.p.k. przyjęcia wniosku prokuratora o sporządzenie pisemnego uzasadnienia w/w wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie uznając, że wniosek został złożony po terminie ustawowym. Podniesiono, że wyrok ten

ogłoszono w dniu 19 stycznia 2023 r., a termin do złożenia wniosku o sporządzenie jego uzasadnienia upłynął z dniem 26 stycznia 2023 r. Prokurator złożył taki wniosek w dniu 27 stycznia 2023 r., zatem po upływie terminu zawitego. Sytuacji tej nie zmieniło złożenie wniosku także pocztą elektroniczną w dniu 26 stycznia 2023 r.

W zarządzeniu podkreślono, że obowiązujące przepisy procedury karnej nie przewidują możliwości wnoszenia pism procesowych, w tym środków zaskarżenia, pocztą elektroniczną, a takie pismo nie wywołuje skutku procesowego.

Zażalenie na to zarządzenie wniósł Prokurator Okręgowy w Płocku, który na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. i art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zarzucił:

- rażąco obrazę przepisu postępowania, mającą istotny wpływ na treść zarządzenia, a to art. 422 § 3 k.p.k. poprzez jego bezpodstawne zastosowanie i odmowę przyjęcia wniosku prokuratora o sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 19 stycznia 2023 roku, sygn. akt V Ka 691/22, uznając jednocześnie, że został on złożony po terminie, podczas gdy przedmiotowy wniosek został złożony przez oskarżyciela publicznego w dniu 26 stycznia 2023 roku, a zatem z zachowaniem terminu określonego w art. 422 § 1 k.p.k.;

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zarządzenia, mający wpływ na jego treść poprzez uznanie, że złożenie w dniu 26 stycznia 2023 roku wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 19 stycznia 2023 roku, sygn. akt V Ka 691/22, przez oskarżyciela publicznego za pomocą telefaksu jest czynnością prawnie nieskuteczną, taką, wobec której nie należy stosować procedury przewidzianej w art. 120 § 1 k.p.k., a zatem wezwania do uzupełnienia braków formalnych, podczas gdy takie stanowisko jest zupełnie błędne i sprzeczne z dotychczasowym dorobkiem judykatury, który dopuszcza wnoszenie środków odwoławczych (w tym i wniosków o sporządzenie uzasadnienia) za pomocą telefaksu, jednak warunkuje skuteczność tego pisma procesowego uzupełnieniem wymogu formalnego, polegającego na złożeniu na nim własnoręcznego podpisu przez wnoszącego ten środek.

W konkluzji Prokurator Okręgowy wniósł o zmianę zaskarżonego zarządzenia poprzez przyjęcie wniosku Prokuratora Okręgowego w Płocku o

sporządzenie pisemnego uzasadnienia w/w wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie i nadanie mu odpowiedniego biegu.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zażalenie Prokuratora Okręgowego w Płocku było zasadne i należało je uwzględnić. Rację ma skarżący, że w zarządzeniu błędnie przyjęto, iż wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia w/w wyroku Sądu odwoławczego został złożony po terminie. Trafnie autor zażalenia podniósł, że środek odwoławczy może być wniesiony za pomocą telefaksu.

Zgodnie z treścią art. 119 § 1 pkt 4 k.p.k. pismo procesowe powinno zawierać m.in. oryginalny podpis osoby je składającej. Jest też prawdą, że nie wywołuje skutku procesowego w postaci wniesienia środka odwoławczego oświadczenie procesowe strony przesłane w formie dokumentu elektronicznego, albowiem w procedurze karnej taka forma czynności procesowej nie jest przewidziana. Z treści art. 428 § 1 k.p.k. wynika, że środek odwoławczy składa się na piśmie, zaś tylko do pism procesowych ma zastosowanie art. 120 § 1 k.p.k. Jeżeli więc strona lub jej przedstawiciel procesowy złoży środek odwoławczy w formie dokumentu elektronicznego, to brak podstaw do wezwania w trybie tego przepisu do uzupełnienia braku formy pisemnej. Inna forma niż przewidziana w przepisach procedury karnej nie może zostać uznana za równoznaczne z wniesieniem środka odwoławczego (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2009 r., I KZP 39/08, OSNKW 2009, z. 5, poz. 36*).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, że środek odwoławczy może być wniesiony za pomocą telefaksu, jednak skuteczność tego pisma procesowego warunkuje uzupełnieniem wymogu formalnego, polegającego na złożeniu na tym piśmie własnoręcznego podpisu przez wnoszącego taki środek. W uchwale z dnia 20 grudnia 2006 r., w sprawie I KZP 29/06 (OSNKW 2007, z. 1, poz. 1), Sąd Najwyższy wyraził pogląd, który jako nadal aktualny należy w pełni zaakceptować, a mianowicie – „Przepis art. 428 § 1 k.p.k., który przewiduje wyłączność pisemnej formy wnoszonego środka odwoławczego, stanowi wyjątek od reguły wyrażonej w art. 116 k.p.k. Żaden z wymienionych (ani innych) przepisów nie stawia wymagań szczególnych co do tej formy składanego oświadczenia procesowego, wobec czego należy przyjąć - zgodnie z ich brzmieniem - że każde

takie oświadczenie, wyrażone pismem, a nie ustnie, a co za tym idzie, każdy tekst napisany ręcznie czy maszynowo (pismem „komputerowym”), spełnia wymóg wniesienia środka odwoławczego na piśmie. (...) Środek odwoławczy przesłany do organu procesowego w postaci faksu (odbitki pisma pochodzącej z odbiorczego urządzenia telefaksowego) spełnia warunek wskazany w art. 428 § 1 k.p.k., a wniesienie tego środka w opisywanej postaci (dla zachowania terminu do wykonania tej czynności procesowej) jest prawnie skuteczne”. Jak już powyżej nadmieniono, skuteczność takiego pisma procesowego warunkuje uzupełnienie wymogu formalnego, polegającego na złożeniu na nim własnoręcznego podpisu przez wnoszącego środek, gdyż jest to brak usuwalny. Uzupełnienie określonego w art. 119 § 1 pkt 4 k.p.k. wymogu formalnego środka odwoławczego może więc nastąpić w drodze procedury uregulowanej w przepisie art. 120 § 1 k.p.k., przy czym uzupełnienie to może nastąpić nie tylko przez własnoręczne podpisanie przez wnoszącego egzemplarza pisma, które już wpłynęło, ale również przez przedłożenie innego egzemplarza zawierającego ten podpis, o ile jego treść jest identyczna. W wypadku dopełnienia tej czynności w określonym terminie, środek odwoławczy przesłany za pomocą telefaksu wywołuje skutki od dnia jego wniesienia, jak stanowi o tym art. 120 § 2 zd. 1 k.p.k.

Zarówno w doktrynie, jak i w judykaturze nie budzi wątpliwości fakt, że uzupełnienie braku formalnego pisma procesowego nie może być uznane za nieskuteczne tylko z tego powodu, iż brak ten uzupełniony został jeszcze przed wezwaniem strony do jego uzupełnienia. A zatem skuteczne jest podpisanie pisma procesowego wcześniej niepodpisanego nawet bez wydania zarządzenia na podstawie art. 120 § 1 k.p.k. (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 27 maja 2021 r., III KK 327/20, LEX nr 3219816; z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV KZ 16/18, LEX nr 2482569; z dnia 22 stycznia 1998 r., IV KZ 3/98, OSNKW 1998, z. 3 – 4, poz. 14; M. Kurowski [w:] Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I. D. Świecki (red.), Warszawa 2022, s. 559, teza 7).*

Przechodząc na grunt przedmiotowej sprawy trzeba mieć na uwadze, że wniosek Prokuratora Okręgowego w Płocku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 19 stycznia 2023 r., w sprawie V Ka 691/22, został przesłany do tego Sądu za pośrednictwem faksu w

dniu 26 stycznia 2023 r., o godzinie 14:37 (k. 2523). Wniosek ten zawierał także podpis składającego, jakkolwiek z uwagi na formę jego złożenia nie był to podpis oryginalny. Prokuratura Okręgowa w Płocku uzupełniła brak formalny tego pisma procesowego bez wzywania przez Sąd do jego usunięcia, przesyłając w dniu 27 stycznia 2023 r. oryginał wniosku o sporządzenie uzasadnienia w/w wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie, które wpłynęło do Sądu w dniu 31 stycznia 2023 r. Przedstawione powyżej okoliczności prowadzą do konstatacji, że Prokurator Okręgowy w Płocku przesyłając w dniu 26 stycznia 2023 r. za pośrednictwem faksu wniosek o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego, zachował ustawowy termin.

W konsekwencji zaskarżone zarządzenie okazało się błędne i z tej przyczyny orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

[SOP]

[ł.n]